

Diarienummer: KS-2025/514

Handläggare: Stella Vallgård, nämndsekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Höjning av vårdnadshavaravgift för öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige höjer från och med 1 januari 2026 vårdnadshavaravgiften för öppen fritidsverksamhet från 200 till 225 kr per månad.

Sammanfattning av ärendet

Barnomsorgsavgiften för öppen fritidsverksamhet, "fritidsklubb", i Knivsta kommun har under perioden 2022–2025 varit 200 kr per elev och månad. Under denna period har konsumentprisindex ökat med 18,9 %. Det betyder att kostnaderna under perioden har ökat medan intäkterna per elev har varit oförändrad, vilket ger en urholkning av den ekonomiska ramen.

Avgiften om 200 kr per elev sattes 2022 utifrån att Uppsala kommuns avgift vid det tillfället var 200 kr. Uppsala kommun har sedan dess höjt avgiften och 2025 är avgiften för fritidsklubb i Uppsala kommun 225 kr per elev. Utbildningsnämnden föreslår en höjning av avgiften 2026 till 225 kr per elev, vilket innebär en höjning med 12,5 %. Höjningen anses rimlig då ingen höjning har skett sedan 2022 och att kostnaderna under samma period har ökat med 18,9 %.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet väcktes på utbildningsnämndens sammanträde 2 september 2025 § 49.

Då höjningen innebär en höjning med 12,5 % ansågs den inte vara av mindre betydelse. Därför föreslogs ärendet skickas vidare till kommunfullmäktige för beslut.

Rättslig utredning

Lagstöd

Enligt kommunallagen (2017:725) 2 kap 5 § får kommuner ta ut avgifter för tjänster som de tillhandahåller, men om det är fråga om tjänster eller nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla enligt lag får den bara ta ut avgifter om det följer av lag eller annan författning.

Det framgår av skollagen (2010:800) 14 kap 7 § samma lag att öppen fritidsverksamhet *får* erbjudas istället för fritidshem för elever i åldrarna 10–12 år. Kapitel 25 i samma lag innehåller fler bestämmelser om öppen fritidsverksamhet.

Det saknas bestämmelser i skollagen för avgifter för öppen fritidsverksamhet om det är kommunen som är huvudman för verksamheten. Kommunen stöder sig därför på kommunallagens bestämmelser om rätten att ta ut avgifter. Däremot stadgas i 25 kap 15 § att enskilda huvudmän får ta ut avgifter för öppen fritidsverksamhet om det erbjuds istället för fritidshem. Enskilda huvudmän är t.ex. stiftelser eller aktiebolag som bedriver skolverksamhet. Den bestämmelsen är således inte tillämplig på kommunal verksamhet.

Interna styrdokument

Den öppna fritidsverksamheten ligger enligt kommunfullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna under utbildningsnämndens ansvar enligt 46 §. Det framgår också att nämnden själv får besluta om taxor och avgifter av mindre betydelse.

Utbildningsnämnden har antagit ett samlande styrdokument som heter "Regler och avgifter för förskola, annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och fritidsklubb".

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Beräknat på antal elever som gick på fritidsklubb 2024 skulle en höjning med 25 kr per elev generera totalt 51 tkr högre avgiftsintäkter. I övrigt hänvisas till tjänsteutlåtandet från utbildningsnämnden daterat 2025-08-08.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Kommunledningskontoret har inget att invända mot utbildningsnämndens bedömning att taxan ska höjas och att ärendet ska gå till kommunfullmäktige för beslut.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-09-15

UN § 49 2025-09-02

Tjänsteutlåtande från utbildningsnämnden 2025-08-08

Beslutet skickas till

Akten

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

2. Hur har barns bästa beaktats?

Höjningen innebär ett större utrymme för verksamheterna att bedriva en god verksamhet samtidigt som den inte är alltför stor för att drabba vårdnadshavare.

Beskriv eventuella intressekonflikter.

-

3. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒